

Posudek oponenta bakalářské práce

Autorka: Kateřina Matoušová

Název práce: Syndrom vyhoření u zdravotně sociálních pracovníků

Vedoucí BP: PhDr. Hana Janečková, Ph.D.

Oponentka BP: Mgr. Eliška Hudcová, Ph.D.

Kritéria hodnocení:	Hodnocení (1 – 4): 1 = nejlepší 4 = nejhorší (neprospěl/a)
Zdůvodnění relevance tématu vzhledem k oboru Sociální a pastorační práce <i>Je téma relevantní vzhledem k oboru? Je dobře zdůvodněno?</i>	1
<p>Kateřina Matoušová završila svá studia oboru Sociální a pastorační práce sepsáním bakalářské práce s názvem <i>Syndrom vyhoření u zdravotně sociálních pracovníků</i>. Jedná se o téma důležité z hlediska tohoto oboru i všech, které se řadí mezi pomáhající profese. V nich se člověk setkává s bližním, který se ocitá v obtížné situaci, nouzi, má nějakou potřebu, v níž je odkázán na druhého.</p> <p>V oblasti zdravotně sociální, jak autorka konstatuje, se častěji než třeba ve školství pracovník konfrontuje s bolestí, lidskou bezmocí či smrtí. To může vést nejen k emocionálnímu vyčerpání, deziluzi, nespokojenosti, stresu, a v důsledku k syndromu vyhoření, který stojí v ústředí její bakalářské práce.</p> <p>Autorka si vybrala téma, které je zcela relevantní vzhledem k oboru a je zdůvodněno.</p>	
Kvalita teoretického/konceptuálního rámce práce <i>Nakolik je obsah rámce relevantní vzhledem k tématu práce? Do jaké míry byla studovaná literatura představena přehledně a kriticky? Byla použita zahraniční literatura?</i>	1-2
<p>Autorka čtenáře v teoretické části uvádí do kontextu syndromu vyhoření, vymezení pojmů, vzniku, příznaků, stádií, diagnostiky a prevencí. Představuje profesi zdravotně sociálního pracovníka, jeho kompetence, typologii klientů, uvádí i důležitost multidisciplinární spolupráce v této oblasti. Autorka neopomíjí žádnou důležitou část, využívá literaturu, která je adekvátní pregraduální úrovni studia. Některé podkapitoly mohly být rozpracovanější, např. Etika zdravotně sociálního pracovníka, protože během studia bylo etice věnováno mnoho času, nicméně tento „nedostatek“ nijak nezmenšuje kvalitu práce.</p>	
Formulace cílů, výzkumných otázek či hypotéz <i>Jsou dostatečně konkrétní a jasné? Odpovídají tématu práce a jejímu teoretickému/konceptuálnímu rámci?</i>	1
<p>Cíle bakalářské práce jsou konkrétní a jasné, odpovídají tématu práce a jejímu teoretickému rámci. Jsou stanoveny v úvodu bakalářské práce a znovu na začátku praktické části. Studentka je průběžně zpracováním zdrojů a výzkumu naplňuje.</p>	
Metody získávání a analýzy dat a jejich použití <i>Je vhodně zvolen, zdůvodněn a v průběhu výzkumu realizován design výzkumu/výzkumný rámec? Jsou využité techniky sběru dat, vzorek a metody analýzy dat dobře popsány, zdůvodněny a realizovány v rámci výzkumu vzhledem k výzkumným otázkám? Jsou diskutovány limity výzkumu a jeho etické aspekty?</i>	1
<p>Kateřina Matoušová metodologii (kvantitativní výzkum) i výzkumnou metodu (dotazník) popisuje jasně, stručně a výstižně. Čtenář si udělá snadnou představu o průběhu výzkumu a vyhodnocení výsledků. V BP využila dotazník Maslach Burnout Inventory (BMI), aniž by zdůvodnila volbu právě tohoto typu dotazníku (ostatní diagnostické nástroje pro měření syndromu vyhoření vkládá do přílohy). Také není z popisu jasné, z jakého souboru nemocnic a jiných zařízení „zajišťujících lůžkovou zdravotní péči po celé České republice“ (s. 32) udělala výběr pro oslovení k vyplnění dotazníku. Jak ověřovala, že dotazník vyplnili skutečně sociální pracovníci, kteří pracují ve zdravotnickém zařízení?</p>	

Studijní program Sociální a pastorační práce
Evangelická teologická fakulta
Univerzita Karlova

Analýza dat je provedena na úrovni, přičemž si autorka uvědomuje, že větší vzorek odpovědí by mohl vést k jiným výsledkům. Své výsledky však v závěru srovnává s obdobnými výzkumy a které dospěly k obdobným výsledkům, k jakým sama autorka.

Etické aspekty výzkumu nebyly diskutovány explicitně, ale autorka uvádí, že při obesílání s žádostí o vyplnění dotazníku dbala na vysvětlení záměru sběru dat i příslibem anonymizace odpovědí, aby předešla identifikaci či ohrožení některého ze svých respondentů. Nutno dodat, že se jednalo o kvantitativní metodu výzkumu, ze kterého získala agregovaná data, která neodkazují ke konkrétním jednotlivcům.

Kvalita závěrů práce

1-2

Byly naplněny praktické nebo teoretické cíle a zodpovězeny výzkumné otázky práce? Jak byla formulována praktická doporučení, pokud byla cílem práce?

Kateřina Matoušová popisuje své výsledky číselnými a procentuálními hodnotami. V první části vyhodnocuje demografické údaje, představuje kraj, ve kterém respondenti pracují, a shrnuje odpovědi na otázky po spokojenosti se svým zaměstnáním, velikostí zařízení, v němž pracují, spokojenost s finančním ohodnocením, vzděláním respondentů, délkou praxe zdravotně sociálního pracovníka, úvahou o změně zaměstnání, podporou od zaměstnavatele, podporou od nadřízeného, podporou od lékařů, podporou od zdravotních sester a podporou od ostatních sociálních pracovníků.

Dále vyhodnocovala diagnostické dotazníky MBI metody pro posouzení míry ohrožení syndromem vyhoření. Zaměřila se na oblast emocionálního vyčerpání, depersonalizace a osobního uspokojení, na jejichž základě testovala své domněnky, že pracovníci, kteří nevnímají dostatečnou podporu od zaměstnavatele, jsou více ohroženi syndromem vyhoření než ti, kteří ji jako dostatečnou vnímají; pracovníci, kteří jsou ve svém zaměstnání spokojeni jsou méně ohroženi syndromem vyhoření než ti, kteří jsou v něm nespokojeni; pracovníci, kteří vykonávají práci zdravotně sociálního pracovníka kratší dobu než let, jsou méně ohroženi syndromem vyhoření než ti, kteří ji vykonávají déle než 6 let.

Autorka došla k výsledkům, které korespondují s poznatky uvedenými v představené literatuře, která se týká syndromu vyhoření u pracovníků v pomáhajících profesích. Některé výsledky porovnávala se zjištěními z prvního souboru otázek, např. která věková kategorie se cítí být více ohrožena syndromem vyhoření, nebo jestli je vztah mezi syndromem vyhoření a podporou od zaměstnavatelů.

Zajímavým výsledkem je, že ač ve vybraném vzorku respondentů se objevuje vysoké riziko vzniku syndromu vyhoření, převážná většina osob je ve svém zaměstnání spokojena.

Autorka v závěrečném shrnutí připouští, že (menší) velikost výzkumného vzorku ovlivňuje a zkresluje její závěry, velikost jistě ovlivňuje výsledky. Na druhou stranu, jak napsáno výše, obdobné průzkumy došly ke srovnatelným závěrům.

Ve svých závěrech tedy konstatuje to, co bylo uvedeno v teoretické části bakalářské práce. Shoduje se také s doporučeními pro praxi, která byla uvedena v odborné literatuře, ačkoliv se na to v dotaznících nezaměřila. Jde tedy spíše o její osobní doporučení, co se týká dodržování psychohygieny a pravidelné supervize?

Práce se zdroji

1

Je v práci dodržen jednotný standard odkazů na literaturu a prameny? Byly v práci použity zdroje uvedené na seznamu použité literatury a pramenů?

Autorka používá jednotný způsob odkazování na literaturu, která je řádně uvedena v seznamu literatury a zdrojů. V seznamu jsou uvedeny dva cizojazyčné zdroje

Struktura práce, formulační a gramatická úroveň, grafická úprava

2

Je práce vhodně strukturovaná? Odpovídá formulační i gramatická úroveň bakalářské práci?

Struktura bakalářské práce je logicky řazena dle témat, která uvádí čtenáře postupně do kontextu. Někdy by bylo pro čtenáře pohodlnější, kdyby textové bloky byly členěny do odrážek – např. s. 26, výčet a popis kompetencí zdravotně sociálního pracovníka.

**Studijní program Sociální a pastorační práce
Evangelická teologická fakulta
Univerzita Karlova**

Ač se s některými pojmy stále setkáváme v odborné literatuře i legislativě (drogově závislé matky, drogově závislé těhotné ženy, narkomani), považují se v sociální práci již za přežitě, respektive snažíme se důsledněji dbát na to, aby na prvním místě vždy byla osoba a pak teprve tíživá sociální/zdravotní situace člověka.

Práce je dobře členěna, autorka vždy poctivě představí, co obsahuje ta která část BP, kterou následně shrne a nastíní pokračování v další části. Pro čtenáře je tento postup velmi komfortní.

Na několika místech se objevují chyby v interpunkci, např. v hypotézách 1-5 (s. 33-34), dále v analýze (např. s. 34, 35, 37, 46, 55), výjimečně v gramatice (s. 53).

Některé formulace vět dávají jsoou příliš šroubované (např. „Ačkoli se vysoké riziko vzniku syndromu vyhoření jednoznačné, podle výsledků mého výzkumu, nepojí se spokojeností, podporou od zaměstnavatele nebo s délkou praxe, dle výsledků není ani zcela vyloučeno, že tyto faktory nemají vliv na jeho případný vznik.“ s. 55-56). Celkově to ale neubírá na kvalitě práce.

Celková známka před obhajobou:

**Bakalářskou práci doporučuji k obhajobě jako výbornou s ohodnocením A-B v závislosti na obhajobě
Otázky k obhajobě:**

1. V bakalářské práci jste zvolila kvantitativní metodu výzkumu. Jaká pro ni byla Vaše motivace? Hovořila jste s někým z pomáhajících profesí, kdo má osobní zkušenost se syndromem vyhoření? Bylo by možné hloubkovými rozhovory dojít k obdobným závěrům?
2. Je v České republice otázka prevence syndromu vyhoření u pomáhajících profesí dle Vašeho názoru dostatečně tematizována je prevenci věnována dostatečná péče?

V Mladé Boleslavi dne 6.6.2023

Podpis oponentky práce